

Streszczenie

Prezentowane badania doktorskie dotyczyły stworzenia i weryfikacji modelu zaangażowania w działania wykraczające poza podstawowe obowiązki zawodowe. Cele szczegółowe badań obejmowały: identyfikację przejawów zaangażowania w działania poza obowiązki; rozpoznanie różnic w zakresie motywów zaangażowania w działanie u różnych grup zawodowych; identyfikację wybranych właściwości podmiotu działania, celu działania oraz sytuacji, w której działanie zachodzi, jakie wpływają na zaangażowanie w działanie oraz poznanie relacji między nimi. W badaniach wzięło udział 209 osób pracujących, w tym 104 przedstawiciele zawodów pomocowych i 95 przedstawiciele zawodów twórczych. W ich pierwszej części badani wypełniali kwestionariusze w wersji elektronicznej lub papierowej, w drugiej części badań wypełniali elektroniczny lub papierowy dziennik swoich najważniejszych aktywności przez 5-6 kolejnych dni pracy (65 osób). Zidentyfikowano, jakie działania dodatkowe podejmują przedstawiciele zawodów pomocowych i twórczych w pracy. Ustalono także, że głównym motywem zaangażowania poza obowiązki u obu tych grup jest zarówno samorealizacja jak i działanie na rzecz dobra innych. Dzięki wykorzystaniu metody modelowania równań strukturalnych wyłoniono determinanty zaangażowania w działania wykraczające poza podstawowe obowiązki zawodowe na poziomie cech, a w wyniku wykorzystania hierarchicznego modelowania liniowego wyróżniono determinanty tego typu zaangażowania na poziomie stanów. W efekcie wykonanych analiz zmodyfikowano autorski model zaangażowania w działanie. Badania przedstawiają zjawisko zaangażowania w działania dodatkowe w pracy z perspektywy działającego podmiotu oraz stanowią kontynuację i rozwinięcie dominujących obecnie trendów badawczych w psychologii organizacji i psychologii zdrowia pracowników. W pracy wskazano także na znaczenie i praktyczne implikacje przeprowadzonych badań, ich ograniczenia oraz kierunki przyszłych badań.

Słowa kluczowe: zaangażowanie w działanie, zaangażowanie w działania wykraczające poza podstawowe obowiązki zawodowe, samorealizacja, dobro innych